

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem Mgr. Tomášem Blažkem ve věci

žalobce: N. K.

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 9. 2019, č. j. OAM-262/LE-BA02-BA04-2019,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobce podal u krajského soudu žalobu proti shora označenému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), se žalobci neuděluje.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

- 2. Žalobce namítl porušení § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), neboť žalovaný nepostupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, § 3 správního řádu, neboť žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné

pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, v souvislosti s § 12, § 14, § 14a a § 23c zákona o azylu. Dále žalobce namítl porušení § 50 odst. 2, odst. 3, odst. 4 správního řádu (žalovaný nezjistil všechny rozhodné okolnosti a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci, nepřihlížel pečlivě ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo), § 52 správního řádu (žalovaný neprovedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci a § 68 odst. 3 správního řádu (správní orgán nedostatečně odůvodnil své rozhodnutí).

3. Podle žalobce mu v zemi původu hrozí pronásledování, resp. vážná újma ve smyslu § 12 a § 14a zákona o azylu; správní orgán v tomto směru nedostatečně zjistil skutkový stav, což činí jeho rozhodnutí nepřezkoumatelným. Z nedostatečně zjištěného skutkového stavu pak vyvodil nesprávný závěr o neexistenci azylově relevantního nebezpečí v zemi původu. Zároveň se žalovaný odchýlil od ustálené judikatury v otázce pravděpodobnosti pronásledování a nebezpečí vzniku vážné újmy. Žalobce v průběhu správního řízení formuloval své obavy z návratu do vlasti – nemá na Ukrajině kde bydlet, má v ČR nemocnou matku, o kterou se musí starat, obává se z nutnosti narukovat a bojovat ve válce. Pro tyto důvody by mu měla být poskytnuta mezinárodní ochrana ve formě humanitárního azylu podle § 14, případně doplňková ochrana podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Žalovaný nedostatečně posoudil humanitární důvody žalobce pro setrvání na území České republiky a míru zásahu do rodinného života žalobce a jeho matky.
4. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že nesouhlasí s obsahem žalobních námitek – tyto nedokládají žalobcem namítaná porušení zákonných ustanovení. Žalovaný vzal při svém rozhodování v úvahu skutečnosti tvrzené žalobcem, přihlédl k nim a shromáždil k nim adekvátní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav věci a své rozhodnutí náležitě odůvodnil. V podrobnostech odkázal na napadené rozhodnutí a správní spis. Podotkl, že ekonomicky nepříznivá situace v zemi původu není azylově relevantním důvodem. Pokud jde o otázku udělení humanitárního azylu, tento je mimořádným institutem, na jeho udělení není právní nárok a je možné jej udělit pouze ve výjimečných případech, například těžce nemocným osobám nebo žadatelům ze zemí postižených katastrofou. Relevantní není ani žalobcova obava z nástupu vojenské služby, neboť v ozbrojeném konfliktu ve východní části Ukrajiny jsou v současné době nasazeni pouze vojáci z povolání a dobrovolníci. Pokud by tedy žalobce musel na Ukrajině nastoupit k výkonu vojenské služby, do bojových operací by nasazen nebyl.
6. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

7. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.

8. Žaloba není důvodná.
9. Ze správního spisu krajský soud konstatuje, že žalobce přicestoval do ČR v dubnu 2017 z Ukrajiny přes Polsko autem. Je ukrajinské státní příslušnosti a národnosti, pravoslavného křesťanského vyznání. Není nijak politicky aktivní. Na Ukrajině žil v Ivanofrankivské oblasti. Nemá zdravotní omezení. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že nemá na Ukrajině kde bydlet, v České republice má nemocnou matku, která potřebuje jeho pomoc; chtěl by se zde učit a zajistit si tak lepší budoucnost. V průběhu pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce dále uvedl, že Ukrajinu opustil na tříměsíční turistické vízum; během pobytu si zde našel dobrou práci, proto zde zůstal. Přicestoval také proto, že byl zvědavý, jaká je Evropa a Praha. Z Ukrajiny odcestoval na základě platného cestovního pasu. Na Ukrajině nikdy neměl žádné problémy a nebyl trestně stíhán. Uvedl, že se obává války na Ukrajině a nástupu vojenské služby. K nemoci své matky žalobce uvedl, že matka nemůže moc pracovat a nestačí jí peníze na zaplacení nutných výdajů. Matka během pobytu v ČR hodně pila a kouřila, což jí zničilo zdraví. Blíže žalobce zdravotní problémy matky nespécifikoval a nedoložil k tomu v dodatečně stanovené lhůtě ani žádné doklady, ač tak původně slíbil učinit. V průběhu seznámení s podklady dne 27. 6. 2019 žalobce uvedl, že jeho matka je na tom již lépe.
10. Mezinárodní ochranu lze poskytnout buď ve formě azylu, nebo doplňkové ochrany. Důvody pro poskytnutí první ze zmíněných forem mezinárodní ochrany jsou stanoveny především v § 12 zákona o azylu, podle nějž se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec
- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
 - b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
11. S ohledem na skutečnost, že žalobce v žalobě uplatnil konkrétní důvody vztahující se pouze k možnému poskytnutí humanitárního azylu podle § 14, případně doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, uvádí soud pouze ve stručnosti ve vztahu k důvodům pro udělení azylu následující. Ve vztahu k § 12 zákona o azylu žalobce netvrdil, že by se jakkoli politicky projevoval či angažoval, a byl pro to relevantním způsobem pronásledován nebo měl z tohoto pronásledování obavy. Stejně tak žalobce neuváděl, že by měl ve vlasti problémy z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti nebo příslušnosti k sociální skupině. Naopak, žalobce výslovně uvedl, že není politicky aktivní a nikdy neměl ve vlasti žádné problémy.
12. Co se týče žalobcem uváděných obav z nástupu vojenské služby a v jejím rámci nasazení do bojů na Ukrajině, pak žalovaný správně podotkl, že snaha vyhnout se nástupu do armády není sama o sobě důvodem k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, nemá-li diskriminační charakter. Branná povinnost je legitimní občanskou povinností, což uznává Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 i Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, jakož i Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. V případě žalobce se tak neprokázalo, že by povolání žalobce do vojenské služby mělo mít diskriminační charakter z důvodu jeho politického přesvědčení, náboženství nebo jiné uvedené kritéria, což by mohlo naplnit obsah pojmu

pronásledování. Žalobce ostatně takové skutečnosti ani netvrdil. Obava z nástupu vojenské služby tak v případě žalobce azylově relevantním důvodem být nemůže.

13. Žalovaný opatřil podklady, dokumentující v obecné rovině politickou, občanskou a bezpečnostní situaci na Ukrajině. Z těchto podkladů nevyplývá, že by současnou bezpečnostní situaci na Ukrajině bylo možno považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný konstatoval, že bezpečnostní situace se na Ukrajině od roku 2015 zlepšila, vyjma východní Ukrajiny, kde je situace stále napjatá a lze zde zaznamenat bezpečnostní incidenty a lokální propuknutí bojů. Naopak v Ivanofrankivské oblasti, z níž žalobce pochází, podle dostupných informací nedochází k žádným bezpečnostním incidentům a oblast je pod kontrolou ukrajinské centrální vlády. Podstatné je rovněž to, že na Ukrajině je povinná základní vojenská služba, vojáci základní vojenské služby však nyní nejsou povoláváni do oblasti bojů na východě země – na východoukrajinské frontě (tzv. linie dotyku) jsou pouze příslušníci profesionální armády a dobrovolníci.
14. Důvody pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu nebyly v řízení zjištěny, ani nebyly žalobcem uplatňovány.
15. Žalobce se v žalobě dovolával udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, tedy tzv. humanitárního azylu (žalobcem tvrzené důvody jsou popsány výše).
16. Podle § 14 zákona o azylu platí, že jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
17. Z ustálené judikatury vyplývá, že posouzení, zda jsou v případě žadatele o mezinárodní ochranu dány důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu, je věcí správního uvážení (diskrece) správního orgánu. Udělení tohoto typu azylu má výjimečnou povahu a není na něj právní nárok. Soudnímu přezkumu pak správní uvážení podléhá pouze omezeně potud, pokud nemá excesivní povahu, tj. nejedná se o zřejmé vybočení z mezí správního uvážení. Krajský soud konstatuje, že v posuzovaném případě žalovaný správní úvahu ve vztahu k naplnění podmínek tohoto ustanovení provedl a přezkoumatelným způsobem ji zachytil v odůvodnění napadeného rozhodnutí – žalovaný za důvod hodný zvláštního zřetele, který by svědčil pro udělení humanitárního azylu, neshledal ani zdravotní stav žalobcovy matky. S tímto posouzením věci se krajský soud ztotožňuje. Žalovaný také příhodně poukázal na skutečnost, že humanitární azyl je mimořádným institutem, jímž obecně nelze řešit získání povolení k pobytu v ČR a obcházet povinnosti vyplývající ze zákona o pobytu cizinců.
18. Žalobce se dále v žalobě dovolával udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu, neboť jeho vycestování by bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
19. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

20. Za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

21. Důvody pro udělení doplňkové ochrany se žalovaný podrobně zabýval (str. 6–8 napadeného rozhodnutí), a to včetně doplňkové ochrany z důvodu uvedeného v § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, jehož se žalobce v žalobě výslovně dovolával, resp. namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného v této otázce. Krajský soud konstatuje, že žalobce ani v průběhu správního řízení, ani v žalobě neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, z nichž by bylo možné dovodit, že by jeho vycestování mělo být v rozporu s mezinárodními závazky ČR. Samotná skutečnost, že na území ČR žije žalobcova matka, nezakládá žalobci nárok na udělení doplňkové ochrany podle uvedeného ustanovení.

22. Stejně tak se žalovaný znovu zabýval žalobcovou obavou z nástupu vojenské služby, resp. z ozbrojeného konfliktu, právě ve vztahu k možnému udělení doplňkové ochrany (str. 7 napadeného rozhodnutí) – v zásadě platí totéž, co je již uvedeno výše ve vztahu k udělení azylu. Z informací o zemi původu, které žalovaný shromáždil, vyplývá, že vojenská služba se na Ukrajině řídí zákonem, který je vymahatelný, a podmínky výkonu vojenské služby jsou standardní a nemají diskriminační povahu. Vojíci základní služby pak nejsou nasazováni do bojových operací na východě Ukrajiny a mobilizace se neplánuje. Žalobcovu obavu z výkonu základní vojenské služby tak žalovaný nevyhodnotil jako důvod relevantní z hlediska udělení doplňkové ochrany, s čímž se krajský soud ztotožňuje.

23. Žalovaný se zabýval i celkovou bezpečnostní situací, kdy dospěl ke správnému závěru, že Ivanofrankivská oblast, z níž žalobce pochází, je vzdálená od oblasti ozbrojených střetů na východě země a tohoto regionu se zhoršená bezpečnostní situace vůbec netýká. Nelze tedy dovodit, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozilo vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního konfliktu. Žalobce jako žadatel o mezinárodní ochranu neprokázal dostatečnou míru individualizace dopadů ozbrojeného konfliktu.

24. Žalovaný nezjistil ani skutečnosti, odůvodňující udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu; žalobce se ostatně takových skutečností ani nedovolával a z obsahu správního spisu je nezjistil ani krajský soud.

25. Pokud jde o námitky žalobce směřující k porušení procesních ustanovení správního řádu (§ 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 správního řádu), krajský soud shledal tyto námitky neopodstatněnými. Žalovaný shromáždil podklady pro vydání rozhodnutí v rozsahu dostatečném pro jeho rozhodnutí; z těchto podkladů pak vyplývá stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Jednotlivé shromážděné podklady pak správní orgán důkazně vyhodnotil, přičemž výsledky tohoto hodnocení přesvědčivě a

srozumitelně popsal v odůvodnění rozhodnutí, vše v kontextu s výpovědí a argumenty žalobce. Srozumitelně pak uvedl úvahy, které jej vedly k vydání negativního rozhodnutí.

V. Závěr a náklady řízení

26. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
27. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 26. srpna 2020

Mgr. Tomáš Blažek v. r.
samosoudce